

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/108/2012
Identifikačné číslo spisu:	1010201250
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1010201250.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa: G. K., bytom O. XXXX/XX, J., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul.29.augusta č.8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23.mája 2012, č.k. 6Sd 58/10-68, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 23.mája 2012, č.k. 6Sd 58/10-68, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 22.apríla 2010 v znení rozhodnutia číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 4. novembra 2010 z r u š u j e a vracia odporkyni na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 22. apríla 2010 v spojení s rozhodnutím (v znení rozhodnutia), číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 4. novembra 2010 (ďalej len „rozhodnutie odporkyne“), ktorým podľa §65 zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok. Súčasne účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

Preskúmané rozhodnutie odporkyňa odôvodnila tým, že navrhovateľovi bol podľa potvrdenia Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, útvaru sociálneho zabezpečenia zo 14.septembra 2010 (ďalej len „potvrdenie GR ZVJS“) od 2. januára 2006 priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č.328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č.328/2002 Z.z.“). Poukázala na to, že pre nárok na tento dôchodok a určenie jeho sumy mu bola zhodnotená doba služby od 18.roku veku, t.j. od 8. apríla 1966 do 31.decembra 2005 v rozsahu 37 rokov, z toho 21 rokov v 1. kategórii funkcií a 16 rokov v III. pracovnej kategórii a vzhľadom na ustanovenie § 60 ods.2 zákona č.461/2003 Z.z., preto obdobie od 8.

apríla 1966 do 31. decembra 2005 ako aj obdobie samostatnej zárobkovej činnosti popri zamestnaní od 1. januára 1995 do 31. decembra 1997, nebolo možné hodnotiť ako obdobie dôchodkového poistenia. Ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku 62 rokov dňom 8. apríla 2010 nezískal potrebnú dobu 15 rokov dôchodkového poistenia, keďže získal len 2 roky a 220 dní poistenia.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľovi bol od 2. januára 2006 priznaný výsluhový dôchodok v sume úhrnu starobného dôchodku vypočítaného podľa piatej časti zákona č.100/1988 Zb. a prídavku k starobnému dôchodku vypočítaného podľa zákona č.73/1998 Z.z., ktorá bola vyššia ako suma výsluhového dôchodku. Za nespornú považoval skutočnosť, že navrhovateľovi pre stanovenie sumy uvedeného starobného dôchodku bola započítaná doba od 8. apríla 1966 do 31. decembra 2005 v rozsahu 37 rokov, z toho 21 rokov v I. kategórii funkcií a 16 rokov v III. pracovnej kategórii a preto odporkyňa pre nárok na starobný dôchodok podľa zákona č.461/2003 Z.z. nemohla do obdobia dôchodkového poistenia hodnotiť ani obdobie od 8. apríla 1966 do 31. decembra 2005, ani obdobie samostatnej zárobkovej činnosti. Keďže ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku 62 rokov nebol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov, dospel k záveru, že odporkyňa rozhodla správne, keď žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok zamietla.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že získaním viac ako 20 rokov zamestnania v I. kategórii funkcií (doba služby) vekovú podmienku 55 rokov pre vznik nároku splnil podľa zákona č.100/1988 Zb. dňom 8. 04.2003 a nárok na priznanie starobného dôchodku dovŕšením 55.roku veku sa mu zachováva podľa § 175 zákona č.100/1988 Zb. aj podľa § 274 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. Navyše získal dobu dôchodkového poistenia v rozsahu 17 rokov a 266 dní, ktorá mu doteraz nebola zhodnotená. Tvrdenie odporkyne, že nespĺňa podmienku najmenej 15 rokov dôchodkového poistenia nemá oporu v zákone. Nič mu nebolo priznané duplicitne a nezaslúžene. Pre výsluhový dôchodok mu bola podľa § 58 zákona č.328/2002 Z.z. započítaná len doba služby v rozsahu 27 rokov a ustanovenie § 128 zákona č.328/2002 Z.z. ho malo iba chrániť. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa v stručnom vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a rozhodnutie odporkyne bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Je nepochybné, že navrhovateľ ako príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže („policajt“) vykonával službu policajta od 1. októbra 1980 do 31. decembra 2005. Ako doba výkonu služby v I. kategórii funkcií mu v súlade s § 130 ods.1 v spojení s § 129 zákona č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov bola zhodnotená doba služby policajta v rozsahu 27 rokov - od 1. októbra 1980 do 31. decembra 1999 (19 rokov a 96 dní), doba základnej vojenskej služby od 3. októbra 1967 do 25. septembra 1969 (1 rok a 359 dní) a doby vojenských cvičení od 11. júna 1973 do 13. júla 1973 (33 dní), od 19. marca 1975 do 12. mája 1975 (55 dní) a od 21. júna 1979 do 25. júla 1979 (35 dní), celkovo v I. kategórii funkcií v rozsahu 21 rokov a 213 dní; na účely výsluhového dôchodku mu podľa potvrdenia GR ZVJS bola zhodnotená aj doba služby od 1. januára 2000 do dovŕšenia veku 55 rokov, teda do 7. apríla 2003 v rozsahu 3 roky a 98 dní a doba služby po vzniku nároku na starobný dôchodok od 8. apríla 2003 do 31. decembra 2005.

Podľa § 65 ods.2 zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 132 ods.1 písm. a) v spojení s § 129 zákona č.100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

V zmysle §14 ods.4 zákona č.100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129), t.j. aj príslušníkov zborov nápravnej výchovy (neskôr Zboru väzenskej a justičnej stráže), zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

Navrhovateľovi nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti zákona č.100/1988 Zb., keďže vek 55 rokov nedovršíl pred dňom 1. júla 2002, počnúc ktorým sa ustanovenie § 132 tohto zákona na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužíje.

Podľa § 175 zákona č.100/1988 Zb. i § 274 zákona č.461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Keďže navrhovateľ do 31. decembra 1999 vykonával službu zaradenú do I. kategórie funkcií viac ako 20 rokov, v súlade s § 175 zákona č.100/1988 Zb. a § 274 zákona č.461/2003 Z.z. mu zostal zachovaný nárok na starobný dôchodok dovŕšením veku 55 rokov.

Navrhovateľ sa narodil X. S. XXXX. Dôchodkový vek 55 rokov podľa § 65 ods.2 v spojení s § 274 zákona č.461/2003 Z.z. a § 175 zákona č.100/1988 Zb. dovŕšil dňom 8. apríla 2003. Uvedený dôchodkový vek napokon vyplýva aj z rozhodnutia GR ZVJS z 26. januára 2006, ktorým bol navrhovateľovi priznaný výsluhový dôchodok.

Z uvedených dôvodov je nesprávny záver odporkyne i krajského súdu, že navrhovateľ dovŕši dôchodkový vek až dňom dovŕšenia veku 62 rokov.

Podľa § 65 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 255 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods.5 zákona č.461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Nebolo sporné, že navrhovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č.328/2002 Z.z., teda že obdobie výkonu služby získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok. Z ustanovenia § 255 ods.5 zákona č.461/2003 Z.z. však súčasne vyplýva, že za obdobie dôchodkového poistenia na účely nároku na dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia sa nepovažujú len doby služby policajta.

Zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že by sa poistencovi, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, nemali pre nárok na starobný dôchodok hodnotiť ostatné doby dôchodkového poistenia (doby tzv. civilného zamestnania).

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ v dobe od 1. septembra 1963 do 14. septembra 1967, študoval na strednej škole v dennej forme štúdia. Odporkyňa navrhovateľovi podľa § 255 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. v spojení s § 6 ods.1) bod 4. zákona č.101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení

hodnotila len dobu štúdia na strednej škole po skončení povinnej školskej dochádzky od 1. septembra 1963 do 7. apríla 1966, teda iba do dovŕšenia 18. roku veku. Celkovo mu tak pre posúdenie nároku na starobný dôchodok podľa zákona č.461/2003 Z.z., hodnotila iba 2 roky a 220 dní dôchodkového poistenia. Také hodnotenie obdobia dôchodkového poistenia však nie je v súlade so zákonom.

Pokiaľ odporkyňa navrhovateľovi nehodnotila dobu ďalšieho štúdia a doby zamestnania v tzv. „civilnom sektore“, lebo podľa jej názoru tieto doby boli navrhovateľovi zhodnotené pre nárok na výsluhový dôchodok (tento názor si osvojil aj krajský súd), taký záver nie je ničím podložený.

Z rozhodnutia GR ZVJS číslo : GR ZVJS-13612/33-06 z 26. januára 2006 totiž nevyplýva, že by navrhovateľovi boli na posúdenie nároku na výsluhový dôchodok zhodnotené aj doby civilného zamestnania. Vyplyva z neho len to, že výsledná suma výsluhového dôchodku nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku.

Je nesporné, že navrhovateľovi bol od 2. januára 2006 priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č.328/2002 Z.z., keďže splnil podmienku trvania služobného pomeru najmenej 15 rokov (§ 38 ods.1 uvedeného zákona).

Spôsob výpočtu sumy výsluhového dôchodku policajta je upravený v § 39 ods.1 zákona č. 328/2002 Z.z.

V zmysle § 128 zákona č.328/2002 Z.z. suma výsluhového dôchodku policajta, na ktorý vznikne nárok v období po účinnosti tohto zákona do 31. decembra 2010, nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku, na ktorý by vznikol nárok v tomto období podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona v sume určenej podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona.

Podľa Oznámenia GR ZVJS z 28. júna 2013 na účely výsluhového zabezpečenia boli navrhovateľovi ako doba trvania služobného pomeru zhodnotené doby od 3. októbra 1967 do 25. septembra 1969 a od 1. októbra 1980 do 31. decembra 2005, teda v trvaní viac ako 27 rokov.

Z rozhodnutia o priznaní výsluhového dôchodku vyplýva, že na účely nároku na tento dôchodok (§ 38 ods.1) a výpočtu jeho sumy podľa § 39 ods.1 zákona č.328/2002 Z.z. bolo navrhovateľovi zhodnotených len 27 skončených rokov služby. Keďže výška výsluhového dôchodku, vypočítaná podľa § 39 ods.1 zákona č. 328/2002 Z.z. bola nižšia ako úhrn sumy starobného dôchodku (vypočítaného podľa zákona č. 100/1988 Zb). a sumy prídavku k starobnému dôchodku (vypočítaného podľa zákona č. 73/1998 Z.z.), v súlade s § 128 zákona č. 328/2002 Z.z. mu výsluhový dôchodok bol priznaný v sume uvedeného úhrnu starobného dôchodku a prídavku k dôchodku.

Z ustanovení § 38, § 39 a § 128 ods.1 zákona č. 328/2002 Z.z. vyplýva, že nemožno stotožňovať dobu pre vznik nároku na výsluhový dôchodok (trvanie služobného pomeru v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok) a spôsob určenia sumy výsluhového dôchodku.

Z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľovi rozhodnutím GR ZVJS nebol priznaný starobný dôchodok. Bol mu priznaný výsluhový dôchodok; iba výška výsluhového dôchodku bola odvodená od výšky starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku podľa skorších predpisov.

Z evidenčných listov o dobách zamestnania vyplýva, že okrem doby štúdia navrhovateľ získal dobu civilného zamestnania (štúdium + zamestnanie) v obdobiach od 1. septembra 1963 do 30. septembra 1980, s výnimkou dôb vojenských cvičení, ktoré mu boli hodnotené ako doby trvania služobného pomeru.

Ak teda odporkyňa pre posúdenie nároku na starobný dôchodok započítala navrhovateľovi len 2 roky a 220 dní dôchodkového poistenia, postupovala v rozpore so zákonom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a

vec jej vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods.3 veta prvá v spojení § 250j ods.2 písm. a) a b) O.s.p.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok znova, pričom je viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods.4 O.s.p.).

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo úspešný navrhovateľ náhradu trov konania neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.